

BADANIE OSÓB BEZROBOTNYCH, DLA KTÓRYCH OKREŚLONO III PROFIL POMOCY

POWIAT MIŃSKI

Spis treści

Wprowadzenie

Charakterystyka społeczno-demograficzna respondentów

Profil zawodowy

Aktywność zawodowa

Sytuacja materialna

Oczekiwane wsparcie

Podsumowanie

Wprowadzenie

„Badanie osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy” zostało przeprowadzone w okresie marzec-maj 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim wśród osób bezrobotnych, zakwalifikowanych do III profilu pomocy. Niniejsze badanie jest wspólnym przedsięwzięciem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie oraz 1 miejskiego i 16 powiatowych urzędów pracy. Uczestniczyły w nim następujące urzędy pracy:

- Powiatowy Urząd Pracy w Koziencach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Legionowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Łosicach,
- **Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim,**
- Powiatowy Urząd Pracy w Mławie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Miejski Urząd Pracy w Płocku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Płocku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sochaczewie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wyszkowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Zwoleniu.

Wprowadzenie

Badanie przeprowadzone zostało techniką CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW). W ramach badania w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim ankietę wypełniło 133 respondentów.

Celem badania była **diagnoza sytuacji osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy**, w szczególności dotycząca:

- wykształcenia i sytuacji rodzinnej,
- czasu pozostawania bez pracy oraz dotychczasowego stażu pracy,
- gotowości do podjęcia zatrudnienia,
- przyczyn rejestracji w PUP i źródeł utrzymania,
- sposobów poszukiwania pracy,
- barier związanych z powrotem na rynek pracy,
- postaw osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy,
- potrzeb związanych z aktywizacją zawodową,
- oczekiwań związanych z pracą.

Wprowadzenie

Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych zostało wprowadzone w 2014 r. znowelizowanymi przepisami *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Od momentu wprowadzenia zmian ustawowych powiatowe urzędy pracy udzielają pomocy osobom bezrobotnym na podstawie ustalonego wcześniej profilu:

I profil pomocy

- dotyczy osób aktywnych, gotowych do natychmiastowego podjęcia zatrudnienia.

II profil pomocy

- ustalany jest osobom wymagającym intensywnego wsparcia ze strony urzędu w celu znalezienia zatrudnienia.

III profil pomocy

- dla osób oddalonych od rynku pracy, wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędu i innych instytucji rynku pracy.

Charakterystyka społeczno-demograficzna respondentów

W badaniu wzięły udział ogółem 133 osoby bezrobotne, dla których określono III profil pomocy zarejestrowanych w PUP w Mińsku Mazowieckim. Większość badanych stanowiły kobiety (K: 57%, M: 43%). Struktura wiekowa respondentów jest zróżnicowana, z przewagą osób z grup 25-34 lata (23% badanych) oraz 45-54 lata (19% respondentów).

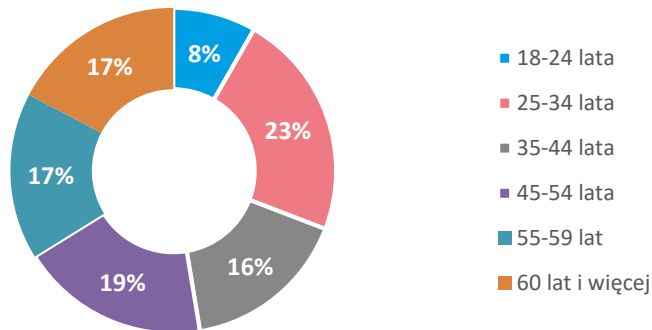
Płeć

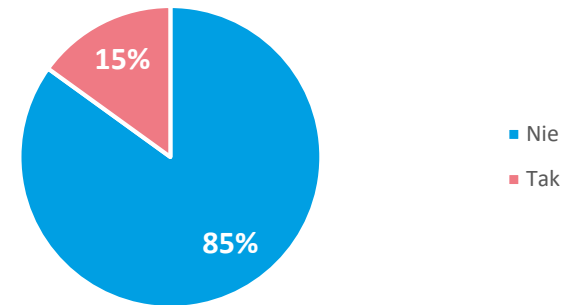
Miejsce zamieszkania

Wiek

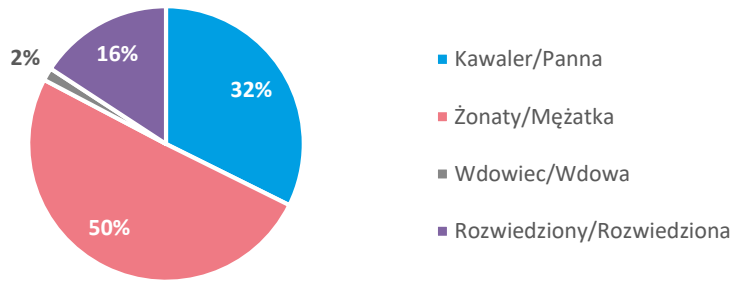
Orzeczenie o niepełnosprawności

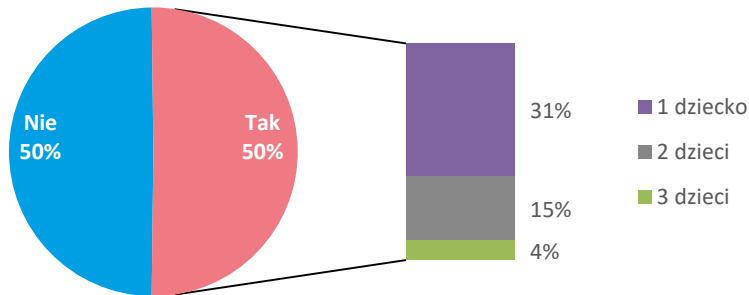
Charakterystyka społeczno-demograficzna respondentów

Analiza struktury badanych, jeśli chodzi o sytuację osobistą, wskazuje, że w grupie tej dominowały osoby zamężne/żonate, żyjące w gospodarstwach domowych najczęściej czteroosobowych. 50% respondentów posiada dzieci nieutrzymujące się jeszcze samodzielnie (najczęściej jedno lub dwoje).

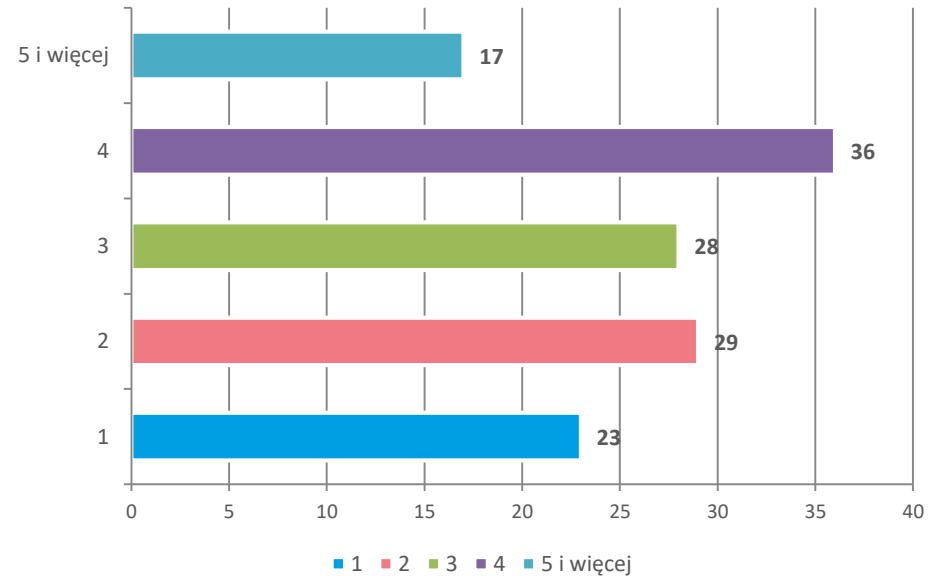
Stan cywilny

Posiadanie dzieci na utrzymaniu

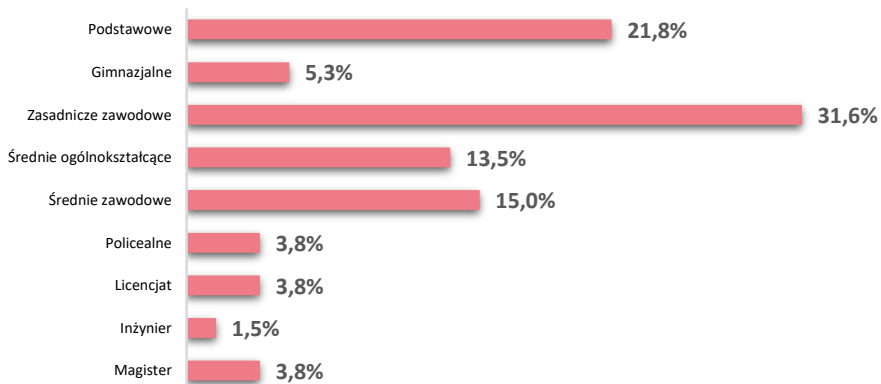

Liczba osób w gospodarstwie domowym

Profil zawodowy

Wykształcenie

Respondentów badania charakteryzuje stosunkowo niski poziom wykształcenia. Największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem **zasadniczym zawodowym** (niepełna 32%) oraz **podstawowym** (niemal 22%).

Kolejne pod względem udziału w ogóle badanych były osoby z wykształceniem średnim zawodowym (15%) i ogólnokształcącym (13,5%).

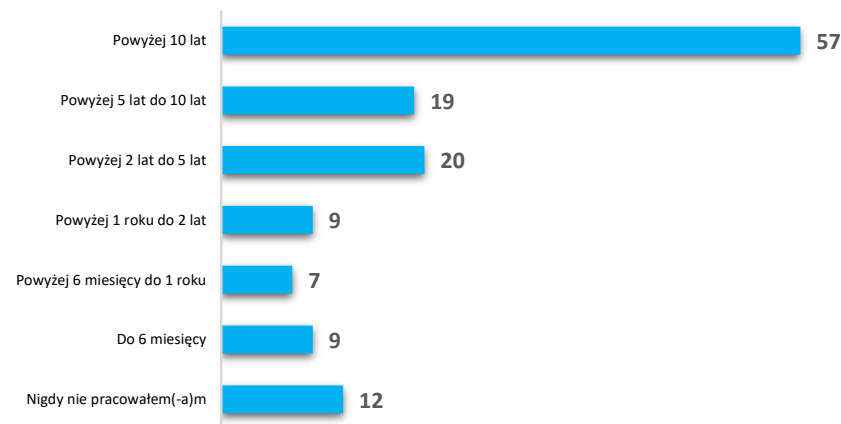
Osoby posiadające wykształcenie wyższe stanowiły 9% badanych.

Przeważająca większość badanych posiadała doświadczenie zawodowe (91% ogółu).

Dominowały osoby pracujące dotychczas **powyżej 10 lat** (43%). Istotnym udziałem charakteryzowali się także respondenci posiadający od 5 do 10 lat doświadczenia oraz pracujący dotychczas między 2 a 5 lat.

Wśród badanych 9% nie posiadało żadnego doświadczenia zawodowego.

Dotychczasowe zatrudnienie

Profil zawodowy

Badani bezrobotni, dla których określono III profil pomocy, posiadali głównie doświadczenie w handlu, w pracach prostych i budowlanych.

Na poziomie wielkich grup zawodów dominowali **Pracownicy usług i sprzedawcy** (26,1% posiadających doświadczenie) oraz **Pracownicy przy pracach prostych** (21,8%), **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (20,2%).

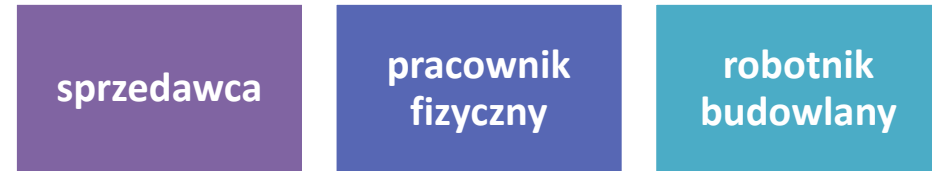
Jeśli chodzi o konkretne zawody, przeważali badani, którzy najdłużej pracowali jako **sprzedawcy, pracownicy fizyczni, robotnicy budowlani**.

Podstawą wykonywania dotychczasowej pracy była w przypadku większości badanych praca w oparciu o **umowę na pełny etat** – 71,1% wskazań.

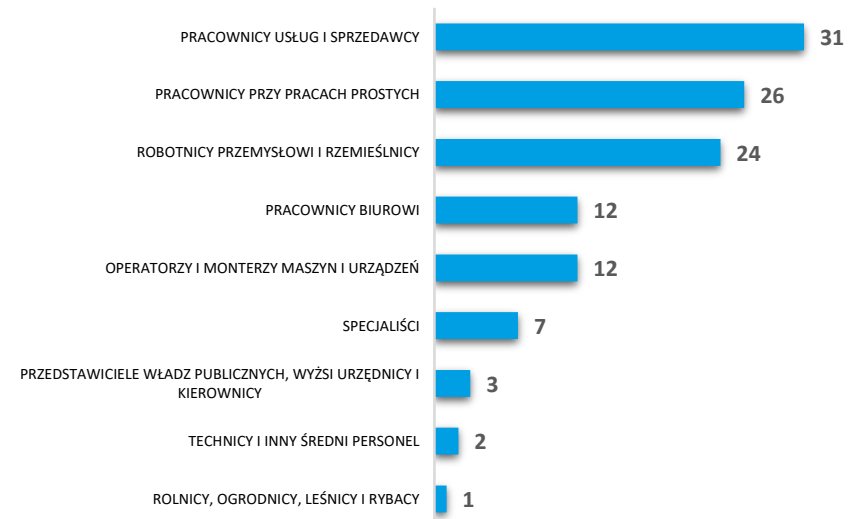
18,1% wskazań dotyczyło pracy na **umowę zlecenie**.

Natomiast niemal 10% wskazań dotyczyło pracy **bez żadnej umowy**.

W jakim zawodzie pracował(-a) Pan(-i) najdłużej?

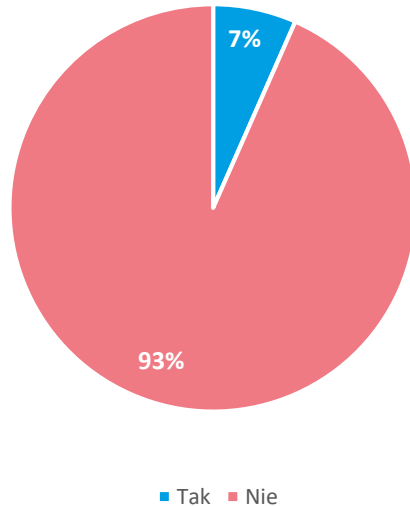
Najczęściej wskazywane grupy zawodów (wg wielkich grup)

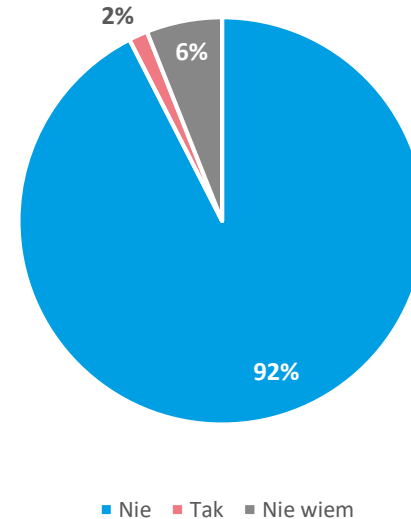
Profil zawodowy

7% spośród 121 respondentów którzy zadeklarowali, że kiedykolwiek pracowali ma doświadczenie pracy za granicą. Jednocześnie 2% ogółu respondentów planuje wyjazd z Polski w celach zarobkowych w przeciągu 12 miesięcy od momentu przeprowadzenia badania.

Praca za granicą

Wyjazd za granicę

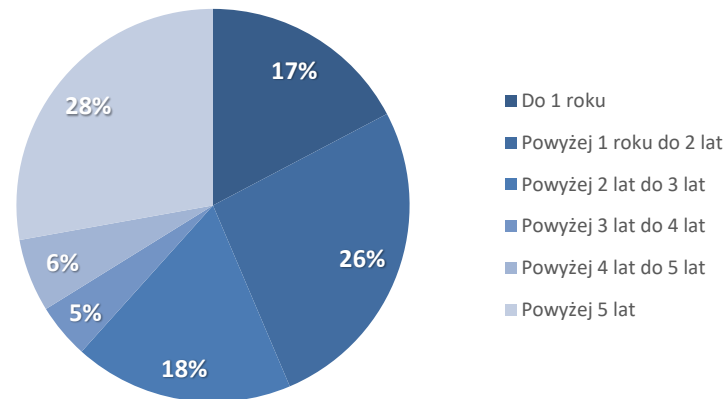

Profil zawodowy

Większość ankietowanych bezrobotnych charakteryzuje bezrobocie długoterminowe. 83% respondentów pozostaje bez pracy **powyżej roku**, a 57% nie pracuje od **ponad 2 lat**.

Na szczególną uwagę zasługuje duży odsetek osób pozostających poza rynkiem pracy **dłużej niż 5 lat** – niemal co czwarty badany (28%) należy do tej grupy.

Czas pozostawania bez pracy

Badaną grupę charakteryzuje niska aktywność edukacyjna, a właściwie jej brak. W przeciągu ostatniego roku od momentu realizacji badania tylko dwie spośród 133 ankietowanych osób ukończyły szkolenie.

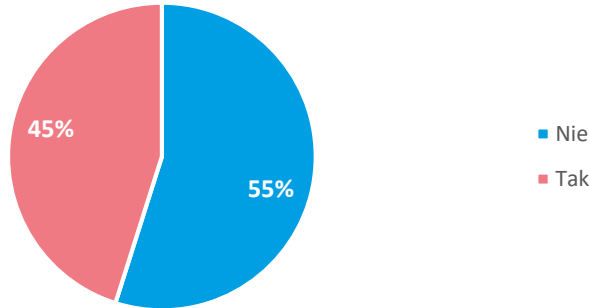
Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ukończył(-a) Pan(-i) jakieś szkolenia/kursy?

TAK
1,5%

NIE
98,5%

Aktywność zawodowa

Czy zamierza Pan(-i) podjąć pracę w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

55% ankietowanych deklarowało brak gotowości do podjęcia pracy w ciągu 12 miesięcy od momentu przeprowadzenia badania.

Wśród głównych powodów, dla których respondenci nie zamierzają w najbliższym roku podjąć pracy wymieniane były: konieczność **opieki nad małym dzieckiem** (33% odpowiedzi) i **zły stan zdrowia** (29% wskazań).

Proszę wskazać główny powód, dla którego nie zamierza Pan(-i) podjąć pracy

Dużą część stanowili także badani, którzy wskazali swój **wiek** jako barierę w podjęciu zatrudnienia (18% wszystkich, którzy nie planują podjęcia pracy w najbliższym czasie).

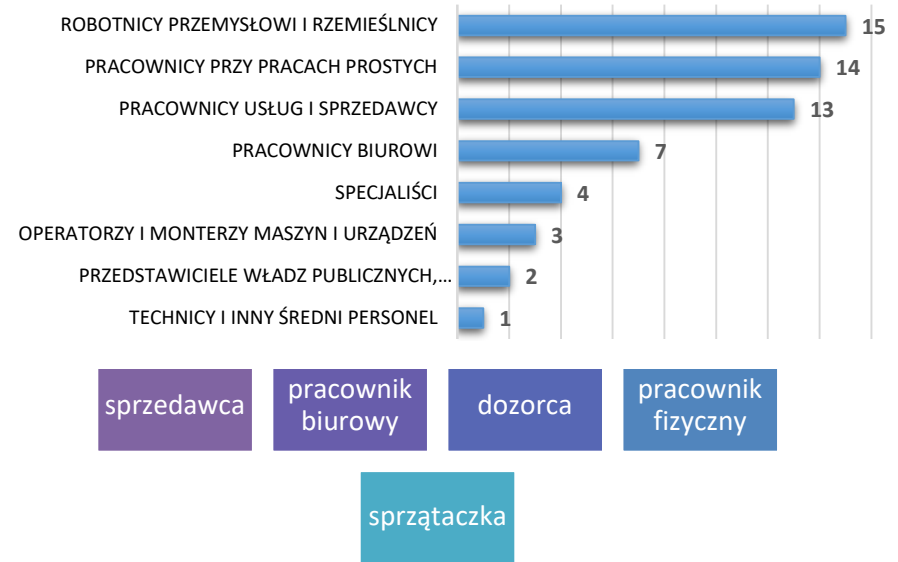
Aktywność zawodowa

Jak zaznaczono wcześniej jedynie 45% ankietowanych zadeklarowało zamiar podjęcia pracy w przeciągu najbliższych 12 miesięcy.

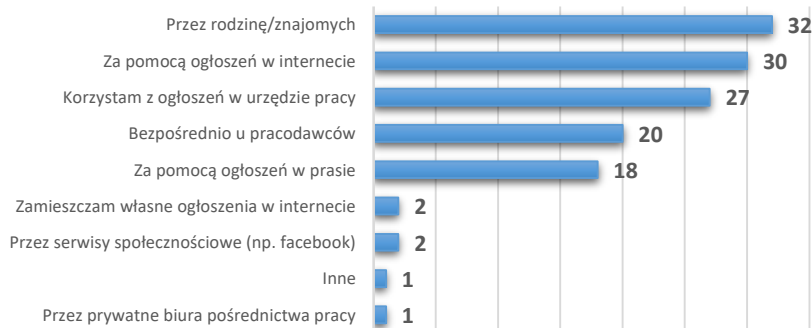
Spytaliśmy tę grupę, w jakich zawodach poszukują pracy i jakie metody wykorzystują w tym procesie.

Analiza preferencji zawodowych pozwala wyróżnić wśród odpowiedzi 3 dominujące grupy: **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, Pracownicy przy pracach prostych, Pracownicy usług i sprzedawcy.**

Jak widać są to te same grupy zawodów, w których ankietowani posiadają dotychczasowe doświadczenie zawodowe.

W jaki sposób szuka Pan(i) pracy?

Jeśli chodzi o sposoby poszukiwania pracy najczęściej deklarowanym były kontakty z **rodziną i znajomymi**. W dalszej kolejności wymieniano poszukiwanie za pomocą **ogłoszeń w internecie**, a następnie **za pośrednictwem urzędu pracy**.

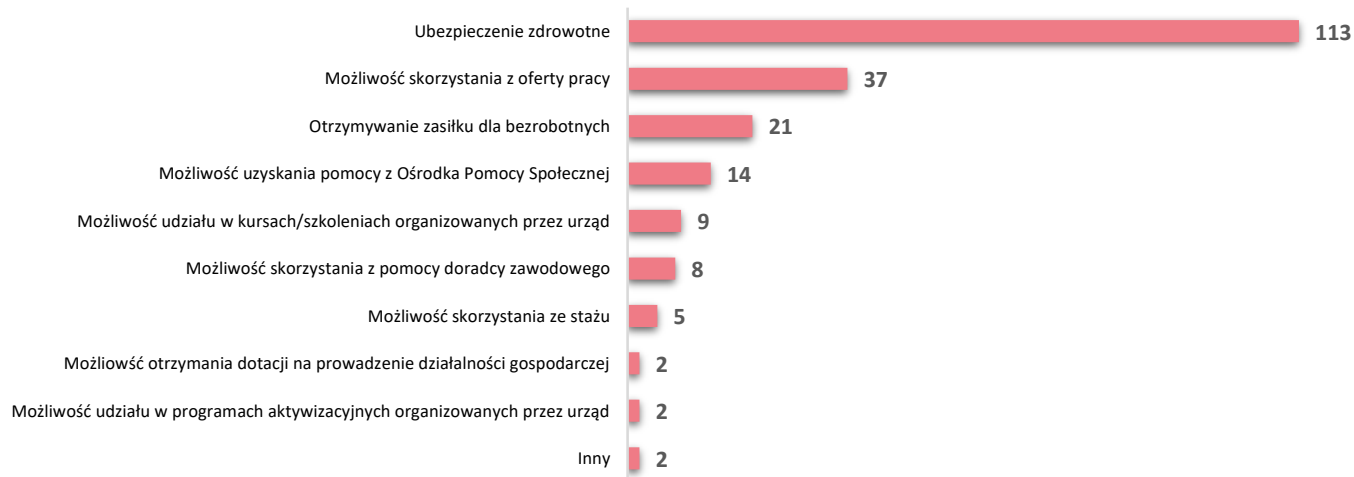
Aktywność zawodowa

Jak wynika z analizy danych zgromadzonych w badaniu 55% ankietowanych nie poszukuje pracy w najbliższym czasie.

Zapytaliśmy respondentów, w jakim celu zarejestrowali się w PUP. Najczęściej wybieraną odpowiedzią było **ubezpieczenie zdrowotne**. Na drugim miejscu wskazywano **możliwość skorzystania z ofert pracy**. W trzeciej kolejności wybierano **otrzymywanie zasiłku dla bezrobotnych**.

Warto zwrócić uwagę, że wśród badanych praktycznie nie ma zainteresowania takimi usługami oferowanymi przez urząd jak możliwość skorzystania ze stażu, dotacje na prowadzenie działalności gospodarczej, czy udział w programach aktywizacyjnych.

Powody rejestracji w PUP

Aktywność zawodowa

Niezależnie od tego, czy respondenci deklarowali chęć podjęcia zatrudnienia w przeciągu najbliższego roku, zapytaliśmy wszystkich o oczekiwania w stosunku do pracy.

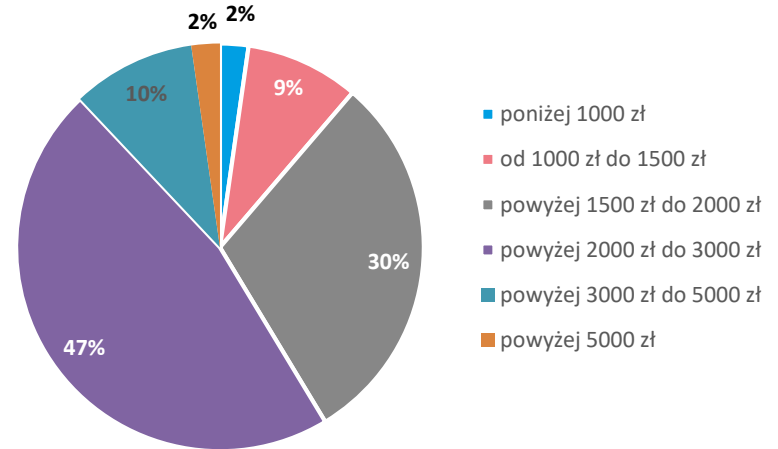
Na pierwszym miejscu znalazło się **zadowolające wynagrodzenie**.

W dalszej kolejności wymieniano **poczucie stabilności, bliskość miejsca zamieszkania i dogodne godziny pracy**.

Proszę wskazać cechy dobrej pracy

Satysfakcjonujące wynagrodzenie

Analiza danych dotyczących minimalnego wynagrodzenia netto, które ankietowani uznają za satysfakcjonujące, wskazuje, że w przypadku prawie połowy badanych wynosi ono od **2000 do 3000 zł** (47%). 11% osób zgodziłoby się na wynagrodzenie w wysokości do **1500 zł (a nawet mniej)**, natomiast 30% oczekuje wynagrodzenia w przedziale od ponad 1500 zł do 2000 zł.

Aktywność zawodowa

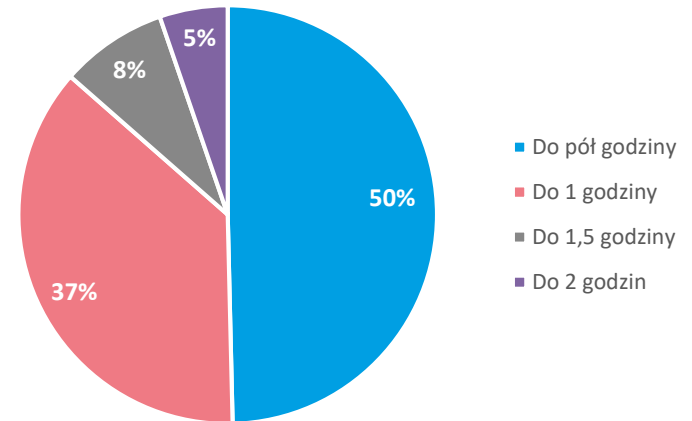
Pytani o warunki, na jakie byliby skłonni zgodzić się, żeby dostać pracę, ankietowani wybierali najczęściej konieczność **zdobycia nowych umiejętności**, konieczność **codziennych dojazdów do pracy**, pracę w **niepełnym wymiarze** bądź **wielozmianową**.

Należy jednak podkreślić, że 25% badanych nie byłoby skłonnych zgodzić się na żaden z wymienionych warunków, by podjąć zatrudnienie.

Na jakie warunki byłby/byłaby Pan(-i) skłonny(-a) zgodzić się, żeby dostać pracę?

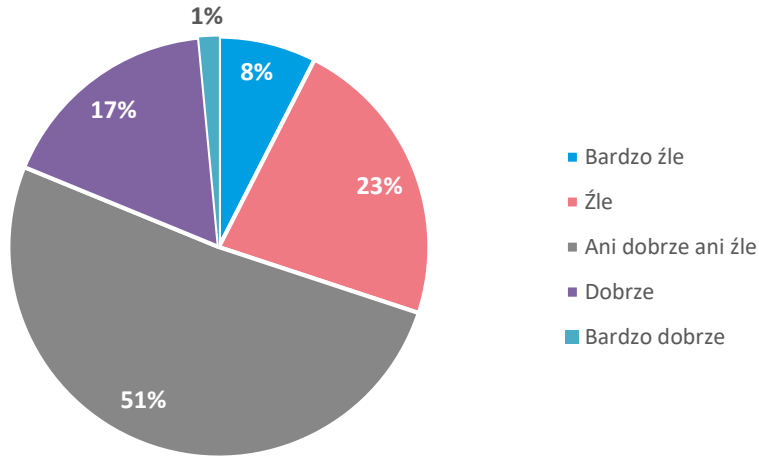

Maksymalny czas dojazdu do pracy

Sytuacja materialna

Jak Pan(-i) ocenia swoją aktualną sytuację materialną?

Mimo braku zatrudnienia 51% badanych ocenia **neutralnie** swoją sytuację materialną. 31% oceniło ją **negatywnie** (w tym 8% bardzo źle). Niemal co szósty badany uważa, że jest obecnie w **dobrej sytuacji** materialnej.

Podstawowym źródłem utrzymania większości respondentów (56%) jest dochód innego członka rodziny. W dalszej kolejności wymieniano **pomoc społeczną** oraz **prace dorywcze bez umowy**.

Źródła utrzymania

Oczekiwane wsparcie

W momencie badania, respondenci jako główną oczekiwaną formę wsparcia wskazywali **pomoc w znalezieniu pracy**.

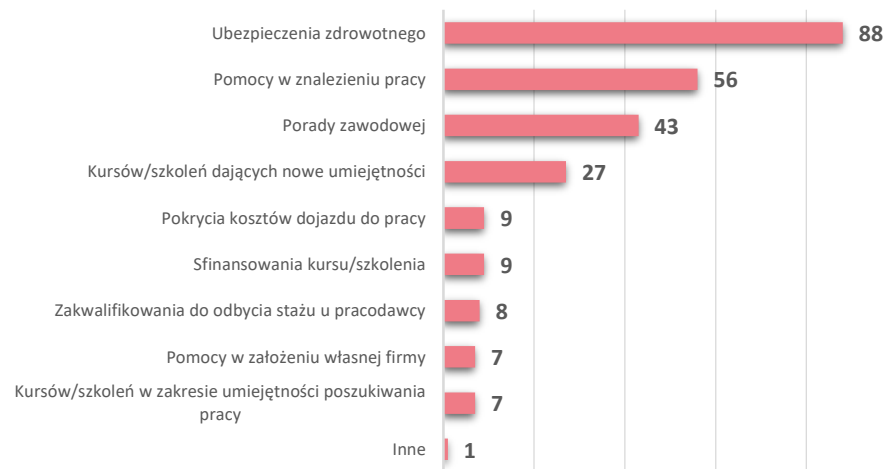
Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły osoby oczekujące **wsparcia szkoleniowego, zawodowego**.

Kolejnymi najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były **wsparcie w opiece nad dziećmi i wsparcie finansowe w prowadzeniu gospodarstwa domowego**. Uwagę zwraca duża liczba wskazań (23) dotycząca bezpłatnej pomocy prawnej, znacząco wyższa niż w innych powiatach.

Jakiego wsparcia najbardziej Pan (-i) oczekuje?

Jakiego wsparcia Pan(-i) najbardziej oczekuje od urzędu pracy?

Pytani o wsparcie, jakiego oczekują od urzędu pracy, ankietowani wybierali najczęściej (66%) **ubezpieczenie zdrowotne**.

Na drugim miejscu znalazła się **pomoc w znalezieniu pracy** (42%).

Wysoki wskaźnik (32%) dotyczący **porady zawodowej** wyróżnia powiat miński względem innych uczestniczących w badaniu.

Podsumowanie

POTENCJAŁ ZAWODOWY

Badaną grupę charakteryzuje brak aktualnych kwalifikacji i stosunkowo niski poziom wykształcenia. Duży odsetek badanych posiadał wykształcenie jedynie na poziomie podstawowym (22%). Wprawdzie znaczący był jednocześnie udział osób, które ukończyły szkoły zawodowe (zarówno na poziomie zasadniczym, jak i średnim), jednakże wyuczone umiejętności straciły swoją aktualność. Jednocześnie osoby biorące udział w badaniu charakteryzuje niemal całkowity brak aktywności edukacyjnej – tylko 2 ze 133 ankietowanych osób ukończyły szkolenie w okresie ostatniego roku do momentu badania. Respondenci w większości nie są też zainteresowani uzupełnieniem bądź zmianą kwalifikacji w najbliższej przyszłości.

Atutem dużej grupy badanych może być dotychczasowe doświadczenie zawodowe, w przypadku niemal 43% z nich dłuższe niż 10 lat. Respondenci dotychczas wykonywali przede wszystkim prace proste, w handlu, sektorze budowlanym.

Pozycję dużej części respondentów na rynku pracy osłabia jednak długi czas pozostawania bez pracy.

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA

Większość ankietowanych (55%) w momencie badania nie zamierzała podjąć pracy w przeciągu najbliższych 12 miesięcy. Jako główne powody tej sytuacji wskazywane były takie kwestie jak: opieka nad małym dzieckiem, zły stan zdrowia i wiek. Warto w tym miejscu przypomnieć, że osoba zarejestrowana jako bezrobotna powinna być zdolna i gotowa do podjęcia pracy. Opisywana grupa nie wpisuje się w formalną definicję bezrobotnego.

Natomiast jako główne przyczyny rejestracji w urzędzie respondenci podawali ubezpieczenie zdrowotne, możliwość skorzystania z ofert pracy i zasiłek dla bezrobotnych.

Jednocześnie charakterystyka tej grupy wskazuje na trafne określenie profilu pomocy – zgodnie z założeniami towarzyszącymi wprowadzeniu profilowania przez powiatowe urzędy pracy w grupie tej powinny się znaleźć osoby o znacznym stopniu oddalenia od rynku pracy, wymagające wsparcia różnych instytucji na drodze aktywizacji społecznej, w tym zawodowej.

Podsumowanie

OCZEKIWANIA WOBEC PRACY

Pytani o cechy dobrej pracy ankietowani wskazywali najczęściej kwestie finansowe i związane z bezpieczeństwem zatrudnienia (zadowolające wynagrodzenie, stabilność zatrudnienia, bliskość od miejsca zamieszkania). Możliwość rozwoju, samorealizacji, poczucie bycia potrzebnym mają dla większości respondentów znacznie mniejsze znaczenie w pracy.

Oczekiwania finansowe osób biorących udział w badaniu są dosyć zróżnicowane, o ile 30% za minimalne satysfakcjonujące wynagrodzenie uznało kwoty od 1500 zł do 2000 zł, to blisko połowa (47%) ankietowanych za satysfakcjonujące finansowe minimum uznaje kwoty powyżej 2000 zł do 3000 zł. Warto w tym miejscu przypomnieć, że dotychczasowe doświadczenie badanych związane jest głównie z pracami prostymi, pracą w handlu, budownictwie. Wskazywany poziom wynagrodzeń, który byliby w stanie zaakceptować ankietowani, świadczyć może w zależności od wskazywanego przedziału np. o rosnących oczekiwaniach finansowych, albo porównaniach do pobliskiego, stołecznego rynku pracy, a w przypadku części respondentów o znajomości poziomu wynagrodzeń proponowanych przez pracodawców na stanowiskach niższego szczebla w tych branżach.

Badaną grupę charakteryzuje stosunkowo niska mobilność geograficzna – prawie połowa badanych wskazała, że maksymalnie na dojazdy do pracy byłaby skłonna poświęcić pół godziny. W kwestii elastyczności respondentów należy zauważyć, że 33 osoby (25%) wskazały, że nie są skłonne zgodzić się na żaden z wymienionych w ankiecie warunków aby znaleźć pracę.

POTRZEBNE WSPARCIE

Respondenci w znaczącej większości oceniali swoją sytuację materialną jako stabilną. Wiąże się to zapewne z faktem, że większość badanych pozostaje na utrzymaniu innego członka rodziny. Pytani o potrzebne wsparcie najczęściej wskazywali pomoc w znalezieniu pracy, wsparcie szkoleniowe zawodowe, a na trzecim miejscu – z taką samą liczbą wskazań – wsparcie finansowe w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wsparcie w opiece nad dziećmi. Znacząco częściej niż w innych powiatach wskazywano na potrzebę bezpłatnej pomocy prawnej, zazwyczaj były to jednostkowe odpowiedzi natomiast w powiecie mińskim dotyczyły 17% badanych. Potrzeba wsparcia w poszukiwaniu pracy jest drugą wskazywaną odpowiedzią dotyczącą oczekiwań od urzędu pracy, na pierwszym miejscu (jak w pozostałych badanych powiatach) jest ubezpieczenie zdrowotne. Istotna różnica względem innych powiatów dotyczyła odsetka badanych wskazujących na potrzebę porady zawodowej – takie oczekiwanie ma 43 ankietowanych (w innych powiatach były to pojedyncze osoby).

„Badanie osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy”

Badanie zostało zrealizowane w ramach porozumienia o współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Opracowanie raportu:

Zespół Wydziału Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy WUP w Warszawie

Warszawa 2017 r.